

รายงานการสำรวจ ทำทะเบียน และจัดทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณ
พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชมหาวิหาร เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

วันที่ 26-28 มกราคม 2569

ฐานข้อมูลเอกสารตัวเขียนในประเทศไทย

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

.....

ฐานข้อมูลเอกสารตัวเขียนในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อให้บริการข้อมูลเอกสารโบราณออนไลน์ ริเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ.2555 และดำเนินงานเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเก็บรวบรวม ศึกษา และทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณ เพื่อเผยแพร่ทางเว็บไซต์ฐานข้อมูล เพื่อรักษาเอกสารโบราณซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่อุดมไปด้วยความรู้ทางภูมิปัญญาที่มีคุณค่าหาใดเปรียบได้ และการจะทำให้ฐานข้อมูลฯ มีความเข้มแข็งนั้นจึงต้องแสวงหาข้อมูลเอกสารโบราณเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

พ.ศ. 2569 คณะทำงานได้วางแผนลงพื้นที่ที่พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชมหาวิหาร กรุงเทพฯ เพื่อดำเนินการทำทะเบียน และจัดทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณ ซึ่งเป็นการดำเนินงานต่อเนื่อง ซึ่งการลงพื้นที่ครั้งที่ 4 แล้ว คณะทำงานประกอบด้วย นางสาวนิตยา เขยกลิ่น (นักวิชาการ) นางสาวศุภาพิชญ์ อุดำพันธ์ (เจ้าหน้าที่ประสานงานวิชาการ) และนายศุภกรานต์ พุ่มพฤษ (นักผลิตสื่อ) พร้อมนิสิตฝึกประสบการณ์ ได้แก่ นางสาวกัญญารัตน์ เทียงผดุง นางสาวชลลดา ปานพิมพ์ นางสาวเบญญพร บุญพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และผู้สังเกตการณ์ นายสุนิติ จุฑามาต (26 มกราคม 2569) ได้เดินทางไปยังวัดหนึ่งราชมหาวิหาร เพื่อสำรวจ ทำทะเบียนและทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณที่เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชมหาวิหาร ในวันที่ 26-28 มกราคม 2569

คุณไพฑูรย์ สรวโยค ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชมหาวิหาร ให้การต้อนรับพร้อมทั้งอนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นมาของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ ที่มาของข้าวของในวัด เอกสารโบราณที่พบเก็บรักษาไว้มีดังนี้ ตำรายา ตำราไสยศาสตร์ ตำราโหราศาสตร์ วรรณคดี และธรรมคดี บันทึกด้วยอักษรไทย ภาษาไทย และอักษรขอมไทย ภาษาบาลี ซึ่งนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางภูมิปัญญาที่ประเมินค่าไม่ได้ คณะทำงานจึงได้คัดเลือกเอกสารโบราณมาทำสำเนาดิจิทัล ทำความสะอาดเบื้องต้น จัดทำทะเบียนเอกสารโบราณที่ละชิ้น การกำหนดรหัสเอกสารตามรูปแบบของฐานข้อมูลเอกสารโบราณฯ จัดทำสำเนาดิจิทัลด้วยการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัลความละเอียดสูง และจัดเก็บเอกสารโบราณคืนที่ดั้งเดิม ดังรายชื่อต่อไปนี้

ที่	รหัส	เรื่อง	ประเภท	อักษร/ภาษา
1	BKK001-113	ธรรมคดี และยันต์ และ ตำรายา	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
2	BKK001-114	การเตรียมตัวบวชและ โหราศาสตร์	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
3	BKK001-115	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
4	BKK001-116	ตำรายากษัย	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
5	BKK001-117	ธรรมคดี	สมุดไทยขาว	ขอมไทย/บาลี
6	BKK001-118	ธรรมคดี	สมุดไทยขาว	ขอมไทย/บาลี
7	BKK001-119	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
8	BKK001-120	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
9	BKK001-121	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
10	BKK001-122	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
11	BKK001-123	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
12	BKK001-124	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
13	BKK001-125	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
14	BKK001-126	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
15	BKK001-127	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
16	BKK001-128	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
17	BKK001-129	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
18	BKK001-130	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
19	BKK001-131	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
20	BKK001-132	ตำรายาและโหราศาสตร์	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
21	BKK001-133	ตำราไสยศาสตร์	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
22	BKK001-134	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
23	BKK001-135	ตำราโหราศาสตร์ และ ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
24	BKK001-136	ตำรายาและอื่นๆ	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
25	BKK001-137	พระมาลัย	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
26	BKK001-138	วรรณคดี	สมุดไทยดำ	ไทย/ไทย
27	BKK001-139	แบบเรียนภาษาไทย	สมุดไทยขาว	ไทย/ไทย
28	BKK001-140	พระมาลัย	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย

ที่	รหัส	เรื่อง	ประเภท	อักษร/ภาษา
29	BKK001-141	พระมาลัย	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
30	BKK001-142	พระมาลัย	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
31	BKK001-143	พระมาลัย	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
32	BKK001-144	พระมาลัย	สมุดไทยขาว	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
33	BKK001-145	พระปรมัตที่ปนี ผูก 2	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
34	BKK001-146	พระปรมัตที่ปนี ผูก 3	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
35	BKK001-147	สมภารวิบาทสูตร	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
36	BKK001-148	ฎีกาสังคห ผูก 1	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
37	BKK001-149	พระมงคลคาถา	ใบลาน	ขอมไทย, ไทย/บาลี,ไทย
38	BKK001-150	ธรรมคดี	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
39	BKK001-151	อรรถกถา	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
40	BKK001-152	มูลกัจจายน สมาส ผูก 1	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
41	BKK001-153	มูลกัจจายน นาม	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
42	BKK001-154	พระโสทัฬหปาลินีแผด็จ ผูก 4	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี,ไทย
43	BKK001-155	อนุปาทาปรินิพพาน	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี,ไทย
44	BKK001-156	พระปาติโมกข์ จบบริบูรณ์	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี,ไทย
45	BKK001-157	พระวิงศ์ปกรณ์ ผูก 2	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
46	BKK001-158	พระธาตุกถาปกรณ์ ผูก 3	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
47	BKK001-159	พระบุคคลบัญญัติ ผูก 4	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
48	BKK001-160	พระยมกปกรณ์ ผูก 6	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
49	BKK001-161	พระสมันตมหาปฏิฐาน ผูก 7	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี
50	BKK001-162	พระธรรมบทขึ้นปลาย ผูก 23	ใบลาน	ขอมไทย/บาลี

สรุป : นิสา เชยกลิ่น

ภาพ : ศุภกรานต์ พุ่มพุกษ์